

Ministerstvo zemědělství
Odbor hospodářské úpravy a ochrany lesů

Spisová značka.: 14LH9964/2020-16212
Č.j.: 17110/2020-MZE-16212

17110/2020-MZE-16212

000329448675

Vyřizuje: Ing. Jiří Bílý, Ph.D.
Telefon: 221812272
E-mail: Jiri.Bily@mze.cz
ID DS: yphaax8

Adresa: Těšnov 65/17, Nové Město, 110 00 Praha 1

V Praze dne : 2. 4. 2020

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA
OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo zemědělství jako ústřední orgán státní správy lesů, věcně příslušný podle ustanovení § 49 odst. 2 písm. e) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lesní zákon“), v souladu s § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává podle § 51a lesního zákona následující

opatření obecné povahy,

kterým rozhodlo o následujících opatřeních odchylných od ustanovení § 29 odst. 1, § 31 odst. 6, § 32 odst. 1 a § 33 odst. 1 až 3 lesního zákona:

I.

1. V lesích na území České republiky, s výjimkou lesů na území národních parků a jejich ochranných pásem

1.1. se stanoví, že na kůrovcové souše se až do 31. prosince 2022 nevztahuje povinnost vlastníka lesa přednostně zpracovat těžbu nahodilou; povinnost vlastníka lesa aktivně vyhledávat kůrovcové stromy, provádět jejich včasnou těžbu a účinnou asanaci zůstává zachována;

1.2. se stanoví, že holina vzniklá na lesních pozemcích v důsledku nahodilé těžby musí být zalesněna do 5 let a lesní porosty na ní zajištěny do 10 let od jejího vzniku;

- 1.3. se stanoví, že při zalesňování v období do 31. prosince 2022 je odchýlně od ustanovení § 29 odst. 1 lesního zákona možno použít reprodukční materiál lesních dřevin z kterékoli přírodní lesní oblasti a nadmořské výšky. To neplatí pro zalesňování reprodukčním materiálem smrku ztepilého. Pravidla nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin podle zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů, nejsou tím dotčena.
2. V lesích na území, které je tvořeno katastrálními územími, jež jsou uvedena v příloze č. 1 tohoto opatření obecné povahy, která je jeho nedílnou součástí
 - 2.1. se stanoví, že vlastník lesa není povinen používat jako obranná opatření lapače a klást lapáky; povinnost vlastníka lesa aktivně vyhledávat kůrovcové stromy, provádět jejich včasnou těžbu a účinnou asanaci zůstává zachována;
 - 2.2. se povoluje, aby při zalesňování kalamitních holin o souvislé výměře větší než 2 ha byly ponechány nezalesněné pruhy o šířce až 5 metrů, jeden od druhého ve vzdálenosti přiměřené velikosti, terénním a ostatním poměrům zalesňované plochy, minimálně však 20 metrů, a tam, kde kalamitní holina tvoří okraj lesa, se povoluje ponechat nezalesněný pruh o šířce až 5 metrů pro vytvoření porostního pláště;
 - 2.3. se stanoví, že pokud vlastník lesa ponechá nezalesněný pruh nebo pruhy podle bodu 2.2., považují se tyto pruhy za bezlesí a o jejich plochu je možno snížit plochu určenou k zalesnění v rámci plochy holiny.
3. Tímto opatřením se ruší opatření obecné povahy, vydané Ministerstvem zemědělství pod č. j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019, ve znění opatření obecné povahy č. j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 30. 8. 2019 a ve znění opatření obecné povahy č. j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019.

II.

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti dnem vyvěšení veřejné vyhlášky, kterou je toto opatření obecné povahy oznámeno, na úřední desce Ministerstva zemědělství.

III.

Toto opatření obecné povahy se zveřejní též na úředních deskách obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

Odůvodnění:

Od vydání opatření obecné povahy č. j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019 ve znění opatření obecné povahy č. j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 30. 8. 2019 a ve znění opatření obecné povahy č. j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019, která jsou tímto opatřením obecné povahy zrušena, došlo ke změně okolností při vývoji kalamitního poškození lesních porostů ve smyslu dalšího rozšiřování území zasaženého kůrovcovou kalamitou a jejími dopady, na což reaguje Ministerstvo zemědělství vydáním tohoto opatření obecné povahy.

K bodu 1:

V bodu 1. jsou uvedena opatření, která platí na celém území České republiky s výjimkou lesů na území národních parků a jejich ochranných pásem, které jsou v působnosti Ministerstva životního prostředí.

K bodu 1.1.:

Kůrovcovou souší se podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“) rozumí suché stromy lýkožroutem zcela opuštěné.

Podle bodu 2. 6 České technické normy ČSN 48 1000 Ochrana lesa proti kůrovcům na smrku (dále jen „norma“) je kůrovcovou souší strom odumřelý v důsledku žíru lýkožroutů, který již kůrovcům neskýtá podmínky pro vývoj.

Jako suché stromy by měly být kůrovcové souše v normálních podmínkách lesního hospodářství přednostně a průběžně z lesa odstraňovány jako nahodilá těžba tak, jak to stanoví § 33 odst. 1, věta první, lesního zákona.

Příloha č. 2 vyhlášky také stanoví, že při kalamitním stavu je primárním cílem zajistit aktivní vyhledávání kůrovcových stromů, jejich včasnou a účinnou asanaci v porostu nebo jejich navazující odvoz ke zpracování, přičemž včasná a účinná asanace proběhne u zpracovatele, případně na náhradních skládkách mimo les. Stanoví rovněž, že těžbu kůrovcových souší lze odložit, nestanoví však, do kdy musí být tyto souše v rámci nahodilé těžby odstraněny.

Vzhledem k všeobecnému nedostatku zpracovatelských kapacit a k tomu, že kůrovcové souše neznamenaají riziko dalšího množení lýkožroutů a šíření kalamity, je možno ponechat je v lesních porostech, resp. na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, a to až do doby, kdy budou k dispozici kapacity pro jejich zpracování, nejdéle však do 31. prosince 2022. To se však týká pouze kůrovcových souší; ostatní stromy, které by měly být vytěženy v nahodilé těžbě (např. vývraty), musí být z lesních porostů průběžně odstraňovány a asanovány. Cílem opatření je, aby byly maximálně efektivně využity kapacity těžební, přibližovací a asanační pro zpracování aktivních kůrovcových stromů nebo dříví vhodného pro vývoj lýkožroutů v době jejich aktivity (vegetační doba) a aby zmíněné kapacity nezpracovávaly v té době stromy lýkožrouty již opuštěné. Těžební a přibližovací kapacity je naproti tomu nezbytné efektivně využít na zpracování stromů lýkožrouty již opuštěných v době mimo aktivitu lýkožroutů (mimo vegetační dobu).

Pokud budou na pozemku určeném k plnění funkcí lesa ponechány stojící kůrovcové souše, je třeba, aby vlastník lesa dbal na to, že kůrovcové souše jsou nestabilní a mohou být zdrojem ohrožení provozu na pozemních komunikacích, popř. na stavbách a zařízeních ležících

v místě případného dopadu kůrovcové souše nebo její části.

Podle § 19 odst. 1 lesního zákona má v rámci práva obecného užívání lesů každý právo vstupovat na vlastní nebezpečí do lesa a sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klest. Přitom je povinen dbát pokynů vlastníka, popř. nájemce lesa a jeho zaměstnanců.

Podle § 19 odst. 4 lesního zákona může orgán státní správy lesů z důvodu ochrany lesa nebo v zájmu zdraví a bezpečnosti občanů rozhodnout o dočasném omezení nebo vyloučení (zákazu) vstupu do lesa.

Podle § 20 odst. 1 písm. h) lesního zákona je v lesích zakázáno vstupovat do míst označených zákazem vstupu, a podle písm. i) je v lesích zakázáno vstupovat do porostů, kde se provádí těžba, manipulace nebo doprava dříví.

Pokud nebude orgánem státní správy lesů podle § 19 odst. 4 lesního zákona rozhodnuto o dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa, musí každý, kdo vstupuje do lesa, při pohybu na pozemcích určených k plnění funkcí lesa včetně pohybu na účelových komunikacích v lese (lesních cestách), vyznačených stezkách, pěšinách, a na trasách vyznačených pro jízdu na kole, na koni, na lyžích nebo na saních, na odpočinkových místech a tábořištích využívaných v rámci obecného užívání lesů dbát své osobní bezpečnosti a

bezpečnosti osob svěřených a přizpůsobit své jednání stavu přírodního prostředí a lesa, v němž se na vlastní nebezpečí pohybuje.

Tam, kde nebude vstup do lesa dočasně omezen nebo vyloučen, se široká veřejnost, tedy všechny fyzické osoby, které vstupují do lesa v rámci práva obecného užívání lesů, upozorňuje, že tak činí na vlastní nebezpečí a musí si být vědomy rizik vyplývajících z prosté existence lesa jako přírodního prostředí. Tato rizika jsou zvýšená v lesích postižených kalamitou.

Stromy napadené kůrovcem se v současné době vyskytují v lesích na celém území České republiky a k dalšímu zamezení šíření kalamity je třeba všechny takové stromy skácet a po skácení je bez zbytečného odkladu, tedy v závislosti na použitém způsobu asanace co nejdříve asanovat. Včas, tedy podle zvoleného způsobu asanace tak, aby je nemohlo opustit životaschopné stadium vývoje kůrovce, musí být asanovány také všechny položené lapáky.

K bodu 1.2.:

Vzhledem k pokračujícímu a rozšiřujícímu se kalamitnímu poškození lesních porostů, ke kterému v různé míře dochází již v rámci celého území České republiky, a v důsledku nezbytných nahodilých těžeb, vznikají na pozemcích určených k plnění funkcí lesa rozsáhlé holiny („kalamitní holiny“), na nichž objektivně nebude možno obnovit lesní porosty a dosáhnout jejich zalesnění a zajištění ve lhůtách stanovených v ustanovení § 31 odst. 6 lesního zákona.

Proto se zákonem stanovená dvouletá lhůta pro zalesnění holiny vzniklé na lesních pozemcích v důsledku nahodilé těžby prodlužuje o tři roky a pro dosažení zajištění lesních porostů na holinách vzniklých v důsledku nahodilé těžby se stanoví lhůta 10 let pro celé území České republiky s výjimkou lesů na území národních parků a jejich ochranných pásem.

Prodloužení lhůty pro zalesnění holiny na lesních pozemcích a zajištění na ní vzniklých lesních porostů se vztahuje výslovně na holinu vzniklou v důsledku nahodilé těžby.

Za datum vzniku holiny se považuje konec kalendářního měsíce, ve kterém byla na dané holině ukončena těžba, od tohoto data se počítají prodloužené lhůty.

Dřívější opatření obecné povahy č. j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019, ve znění opatření obecné povahy č. j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 30. 8. 2019 a ve znění opatření obecné povahy č. j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019, umožňovalo prodloužení zákonné lhůty pro zalesnění kalamitních holin a zajištění lesních porostů pouze v lesích na území, které bylo tvořeno katastrálními územími, uvedenými v jeho příloze č. 1.

Současné opatření obecné povahy v bodě I./3. ruší dřívější opatření ke dni nabytí své účinnosti. Dřívější opatření se tedy neruší od počátku. Z toho vyplývá, že na území vymezeném v příloze č. 1 dřívějšího opatření zůstávají prodloužené lhůty pro zalesnění a zajištění v platnosti ode dne nabytí účinnosti dřívějšího opatření, případně jeho změn (novelizací). Pro přehlednost jsou data účinnosti (vyhlášení) dřívějšího opatření (včetně změn) uvedena pro jednotlivá katastrální území v příloze č. 1 současného opatření.

Prodloužení lhůt se nevztahuje na holiny vzniklé z nahodilé těžby, u kterých marně uplynula lesním zákonem stanovená lhůta pro zalesnění holiny, resp. zajištění lesních porostů přede dnem nabytí účinnosti tohoto nebo předchozího opatření obecné povahy. U těchto holin se předpokládá, že měly být v zákonem stanovené lhůtě zalesněné, resp. lesní porosty na nich zajištěné; případně měl vlastník lesa včas požádat příslušný orgán státní správy lesů o prodloužení lhůt. Účelem opatření obecné povahy není legalizovat protiprávní stav v lesích, ani případná nečinnost některých vlastníků lesů.

Pro přehlednost uvádíme, že nahrazení obvyklých dvou, resp. sedmiletých lhůt za prodloužené pětileté, resp. desetileté lhůty se vztahuje na následující případy:

- nová holina z nahodilé těžby vzniklá po datu nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy;
- nezalesněná holina z nahodilé těžby, u které k datu nabytí účinnosti tohoto nebo předchozího opatření obecné povahy marně neuplynula:
 - lesním zákonem stanovená lhůta pro zalesnění 2 roky;
 - popř. orgánem státní správy lesů prodloužená lhůta pro zalesnění,
- nezajištěný lesní porost na holině vzniklé z nahodilé těžby, u kterého k datu nabytí účinnosti tohoto nebo předchozího opatření obecné povahy marně neuplynula:
 - lesním zákonem stanovená lhůta pro zajištění 7 let;
 - popř. orgánem státní správy lesů prodloužená lhůta pro zajištění lesního porostu.

V případě, že orgánem státní správy lesů prodloužené lhůty jsou delší než pět, resp. deset let, použijí se tyto lhůty delší.

Pokud ani v prodloužených lhůtách vlastník lesa nestihne provést zalesnění holiny nebo dosáhnout zajištění lesního porostu, musí požádat věcně a místně příslušný orgán státní správy lesů o další prodloužení lhůty.

K bodu 1.3.:

Ustanovení § 51a odst. 1 lesního zákona umožňuje Ministerstvu zemědělství rozhodnout v případě celostátních mimořádných situací majících charakter kalamit mimo jiné též o nezbytných opatřeních odchylných od ustanovení § 29 odst. 1 lesního zákona. Odchylné opatření podle bodu 1. 3. spočívá v tom, že se na stanovenou dobu, tedy na dobu od nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy do 31. prosince 2022, umožňuje ve všech lesích České republiky s výjimkou lesů na územích národních parků a jejich ochranných pásem použít k obnově lesa reprodukční materiál lesních dřevin z kterékoli přírodní lesní oblasti a nadmořské výšky.

Toto odchylné opatření je odůvodněno potřebou, resp. nutností v maximálně možném rozsahu zabezpečit provedení obnovy lesů, kdy v rámci celého území ČR dochází v různé míře

k nedostatku sadebního materiálu ze stejné nebo odpovídající přírodní lesní oblasti a z odpovídající nadmořské výšky, a bude tedy třeba použít sadební materiál, který nebude splňovat podmínku stanovenou v § 29 odst. 1, věta první, lesního zákona.

Reprodukční materiál smrku ztepilého je z ustanovení bodu 1. 3. vyloučen z toho důvodu, že jeho množství v potřebné kvalitě je na trhu dostatek i v kalamitou postižených regionech.

Cílem tohoto opatření je zajištění dostatečného množství sadebního materiálu stanovištně vhodných, zejména melioračních a zpevňujících dřevin, potřebných pro vznik druhově pestrých lesních porostů, které budou lépe odolávat předpokládaným dopadům klimatické změny. Výběr stanovištně nejvhodnějšího sadebního materiálu v rámci takto upravených podmínek je věcí rozhodnutí vlastníka lesa.

Tímto odchylným opatřením nejsou dotčeny ostatní povinnosti a omezení, stanovená v § 29 lesního zákona, zejména povinnost vlastníka lesa vést evidenci o původu reprodukčního materiálu použitého k obnově lesa.

Dotčena nejsou ani pravidla nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin, stanovená zákonem č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 2.:

V bodu 2. jsou uvedena opatření, která platí v lesích v katastrálních územích uvedených v příloze tohoto opatření.

K bodu 2.1.:

Podle § 32 odst. 1 písm. b) lesního zákona je vlastník lesa povinen preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů.

Podle přílohy č. 2 vyhlášky spočívá ochrana proti kůrovcům rovněž v nasazení odchyťových zařízení (feromonových lapačů, lapáků nebo otrávených lapáků). Současně je stanoven počet odchyťových zařízení v závislosti na populační hustotě škůdce (kůrovce).

Vzhledem k mimořádnému rozsahu kalamitního poškození lesních porostů v lesích v katastrálních územích, uvedených v příloze k tomuto opatření obecné povahy, nemají již odchyťová zařízení (lapače a lapáky) z hlediska efektivní ochrany lesů ve většině případů žádný podstatný význam. Proto je možno od používání lapačů a kladení lapáků jako obranných opatření na zmíněných územích upustit.

Případné upuštění od používání lapačů a kladení lapáků jako obranných opatření však vlastníka lesa nezbujuje povinnosti aktivně vyhledávat kůrovcové stromy a provádět jejich včasnou těžbu a účinnou asanaci.

K bodu 2.2.:

Při zalesňování rozsáhlých kalamitních holin se musí přihlížet k tomu, aby obnovované lesní porosty byly dostatečně stabilní a odolné proti působení abiotických činitelů, zejména větru. Současně je třeba zabezpečit také jejich zpřístupnění pro provádění budoucích výchovných zásahů a pro další činnosti související s péčí o lesní porosty, včetně jejich ochrany před požáry a proti škodám působeným zvěří.

Proto se povoluje, aby při zalesňování kalamitních holin o souvislé výměře větší než 2 ha byly ponechány nezalesněné pruhy o šířce a ve vzdálenosti přiměřené velikosti, terénním a ostatním poměrům zalesňované plochy. Podle konkrétních podmínek dané lokality (kalamitní holiny) půjde o pruhy široké až 5 metrů a vzdálené od sebe minimálně 20 metrů. Je věcí rozhodnutí vlastníka lesa, zda tohoto povolení využije, nebo zda k vytvoření rozčleňovacích pruhů v porostu přistoupí až později, např. v další fázi vývoje a výchovy porostu.

Tam, kde kalamitní holina tvoří okraj lesa, je třeba při zalesňování počítat s nutností vytvořit porostní plášť. Proto se povoluje, aby byl na hranici lesního pozemku (holiny) a jiných pozemků, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa, ponechán nezalesněný pruh lesního pozemku o šířce až 5 metrů. Také v tomto případě je věcí rozhodnutí vlastníka lesa, zda tohoto povolení využije, nebo zda celou plochu lesního pozemku zalesní. Přitom je třeba vzít v úvahu také ustanovení § 1017 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a v zájmu předcházení sporům s vlastníky pozemků přiléhajících k lesu nevysazovat cílové dřeviny ve vzdálenosti menší než 3 metry od hranice pozemku určeného k plnění funkcí lesa. Pokud vlastník lesa uvedeného povolení využije, musí si být vědom toho, že jde o opatření, které má jednak vymezit časový prostor pro založení a vytvoření porostního pláště, jednak snížit potřebu reprodukčního materiálu lesních dřevin, kterého je pro zalesnění kalamitních holin přechodný nedostatek.

K bodu 2.3.:

Plochy pruhů, které vlastník lesa může ponechat nezalesněné podle bodu 2. 3., budou považovány za bezlesí (§ 1 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování). Protože se o plochu pruhů fakticky zmenší zalesňovaná rozloha lesního pozemku, bude minimální počet jedinců (sazenic) na jeden hektar zalesňované plochy, stanovený v příloze č. 6 vyhlášky č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa, vztahován pouze k zalesňované ploše lesního pozemku bez

uvedených pruhů bezlesí. Celý takový pozemek, včetně pruhů bezlesí, bude považován za zalesněný.

K bodu 3:

Vzhledem k zásadním změnám okolností při vývoji kalamitního poškození lesních porostů, kdy v době od vydání opatření obecné povahy č.j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019, ve znění opatření obecné povahy č.j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 30. 8. 2019 a ve znění opatření obecné povahy č.j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019 došlo k dalšímu rozšíření území zasaženého kůrovcovou kalamitou, přistoupilo Ministerstvo zemědělství k vydání nového opatření obecné povahy, a současněmu zrušení uvedených opatření obecné povahy.

Poučení:

Proti opatření obecné povahy nelze podat opravný prostředek (§ 173 odst. 2 správního řádu).

Ing. Václav Lidický
ředitel odboru hospodářské úpravy
a ochrany lesů

Otisk úředního razítka

Přílohy:

1. Seznam katastrálních území, v nichž platí opatření 2.1. až 2.3. uvedené v tomto opatření.

Rozdělovník:

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností - se žádostí o vyvěšení na úřední desce úřadu

Všechny obce na území České republiky - na vědomí a se žádostí o vyvěšení na úřední desce obecního úřadu (§ 173 odst. 1 správního řádu)

Krajské úřady – na vědomí

Vyvěšeno dne 7.4.2020

Sňato dne 2.7.2023

OBECNÍ ÚŘAD
OPATOV
PSČ 569 12

